

MENINGEN van anderen

'Ask it the girls'

'Bericht uit Afrika' wordt door mij trouw gelezen. Het komt vanuit een continent waar ik me verbonden mee voel, gaat over onderwerpen die de kern van mijn werk raken, en zet op prikkelende wijze aan tot nadenken. Bij het lezen van 'Bericht uit Afrika' in het februari-nummer deed het prikkelen echter pijn. En ik wil u graag uitleggen waarom.

Eerst schets ik u in drie zinnen, inderdaad vereenvoudigd, het conflict in Darfur. Twee rebellenbewegingen, de 'Sudanese Liberation Army' (SLA) en de 'Justice and Equality Movement' (JEM) voeren een guerrilla tegen het bewind in Khartoem, omdat ze vinden dat het de Afrikaanse stammen in Darfur marginaliseert. De tactiek die de regering besloot te gebruiken om de rebellen te bestrijden was tweeledig: luchtbombardementen en het bewapenen en organiseren van de 'Janjaweed', een militie gerekruteerd uit Arabische nomaden. Khartoem maakte hierbij handig gebruik van een langer bestaande wrijving tussen de Arabische nomaden en Afrikaanse landbouwers.

Er wordt gevochten in Darfur. En inderdaad: door beide partijen. Maar als in 'Bericht uit Afrika' gesteld wordt dat rebellen en regering even vaak vermeld worden als plegers van massamoord, verkrachtingen en rooftochten is dat niet juist. U kunt dit nalezen in de meest recente rapporten van Amnesty International, waarin duidelijk naar voren komt dat regering en de Janjaweed de hoofdschuldigen zijn, en Human Rights Watch, waar de rebellen in dit verband niet eens genoemd worden.

Beide rapporten zijn van januari 2005. Ook de 'UN International Commission of Inquiry', de commissie die eind januari aan Kofi Annan liet weten dat in Darfur net geen genocide gepleegd was, stelt in haar rapport:

However, it should be noted that the number of reported violations allegedly committed by the Government forces and the Janjaweed by far exceeds the number of cases reported on rebels.

U zult trouwens maar rebel zijn. De geciteerde Amerikaan vindt het nogal laf dat u de kampen niet verdedigt, UN OCHA vindt dat u er vooral uit de buurt moet blijven. Anders lokt u aanvallen uit. Op grond van bovengenoemde rapporten moet ik overigens concluderen dat het in Darfur nogal meevalt met de 'refugee warriors'. Het enige wat ik kon vinden was een beschuldiging van de regering. *Not too credible.*

Ik begrijp best dat een diplomaat gefrustreerd kan raken van onderhandelingen, en dan roept dat er geen *good guys* en *bad guys* zijn. Maar, *good guys* en *bad guys*? Vraag het *the girls*. Vraag ze maar door wie ze verkracht zijn, wie hun dorpen hebben verbrand, hun waterputten vernield, en hun kinderen vermoord. Als u het antwoord hebt, u kunt dat overigens ook lezen in de zojuist genoemde rapporten, denk ik dat u de emotionele (?) uitspraken van de geciteerde diplomaat zult onderschrijven.

En dat lijkt me winst. Toen we naar Bosnië gingen waren we te naïef, laat ik zeggen: zo kijk ik er in ieder geval zelf op terug. We gingen de slachtoffers beschermen tegen de daders. De werkelijkheid was complexer. Maar, *no good guys, no bad guys* lijkt te veel op 'het zijn allemaal klootzakken'. De werkelijkheid is complexer.

In het slot van het artikel wordt een vergelijking gemaakt tussen Unprofor, dat niet veel anders kon dan naar de pijpen van geboefte dansen, en de internationale (hulp)gemeenschap, die dat nu doet in Darfur. Hier worden twee clubs op één hoop geveegd die beter gescheiden kunnen worden: de 'internationale gemeenschap' en de 'hulpgemeenschap'. De 'internationale gemeenschap' heeft macht, maar maakt zichzelf machteloos, omdat ze verdeeld is en de belangen van de slachtoffers ondergeschikt maakt aan haar eigen belangen. De 'hulpgemeenschap' is in staat om, ondanks de grillen van geboefte, nog iets voor de bevolking van Darfur te doen.

En om dan vergelijking weer op te pakken: Unprofor had een geweer, en kon desondanks zijn werk niet doen. Of beter: Unprofor had een gebroken geweer, en kon dus zijn werk niet doen. De 'hulpgemeenschap' in Darfur heeft geen geweren. Maar juist daarom kan ze, waar een politieke oplossing nog 'even' op zich laat wachten, wél haar werk doen.

Destijds had de internationale gemeenschap besloten een beetje in te grijpen; Unprofor was het resultaat. In Darfur is het ingrijpen nog beperkter; u kent de tussenstand: één doffe ellende. Toch blij dat de 'hulpgemeenschap' nog wel wat kan betekenen?

L. VAN HJUN – kapitein der infanterie

PS. Omdat wij geacht worden op te kunnen treden in de brandhaarden van deze tijd, zullen wij moeten leren conflicten en actoren te begrijpen. Ik hoop daaraan een kleine bijdrage te hebben geleverd.

ANTWOORD op meningen van anderen

'Ask it the girls'

Het is een kwestie van smaak of de internationale gemeenschap en de hulpgemeenschap gescheiden zouden moeten worden. Volgens mij kunnen ze niet gescheiden worden en mag je ze ook niet scheiden. Het overgrote deel van de hulporganisaties is financieel afhankelijk van 'de internationale gemeenschap' en hun agenda wordt door die internationale gemeenschap bepaald. Dat is speciaal het geval met alle VN-organisaties.

Hulpverleners zijn handlangers van 'de politiek', maar knap vermomd als Moeder Teresa. Ze plakken pleisters op de wonden die de internationale gemeenschap maakt, of wonden die de internationale gemeen-

schap niet wenst te voorkomen. Of slachtoffers met die pleisters altijd en altijd het beste geholpen zijn, kun je je (en moet je je) ernstig afvragen.

De kwestie is ook veel groter dan alleen Darfur 2004-2005. In Sudan wordt al twintig jaar gevochten, en al twintig jaar maken 'rebellens' zowel als regeringstroepen willens en wetens slachtoffers van onschuldigen. Of de rebellen er in 1983 meer verkrachten dan de regeringstroepen, en of de regeringstroepen er in 1993 meer lieten verhongeren dan de rebellen et cetera, wil ik best eens precies uitzoe-

ken, maar de pointe is het niet. De pointe is dat geen van de partijen de belangen danwel de bescherming van de onschuldigen wenst te behartigen.

Dat de lezer in de rapportages geen melding heeft kunnen vinden van 'refugee warriors' is voor een groot deel te danken aan het feit dat de VN-Vluchtelingenorganisatie UNHCR inzake het verschijnsel 'refugee warriors' geen beleid voert, hun bestaan niet erkent, zelfs. Om refugee warriors vermeld te vinden, moet je dus uit andere dan VN-bronnen, of van de VN afhankelijke bronnen, putten.

Ik weet dat er in en rond bijvoorbeeld de stad Nyala (Darfur) vluchtelingenkampen zijn die 's nachts voor ongeveer de helft leegstaan. Hutten staan er speciaal om te worden meegeteld bij de bepaling van het aantal te distribueren voedselpakketten. We mogen ervan uitgaan dat als deze (deels) nepkampen zich bevinden in rebellengebied, de rebellen een vinger, zo niet een hele arm, in die distributiepap hebben. Dat zijn 'refugee warriors': zich voordoend als vluchtelingen, eten ze mee van de hulpgoederen die bedoeld zijn voor burgers.

L. POLMAN

Mededelingen

Tot onze spijt komen maandelijks exemplaren van de Militaire Spectator onbestelbaar terug. Daarnaast blijkt dat sommige lezers meer dan een exemplaar ontvangen.

Ik wijs er graag op dat de Koninklijke Vereniging ter Beoefening van de Krijgswetenschap uitsluitend de adressen van haar leden beheert.

Alle andere lezers die ons tijdschrift willen blijven ontvangen – hetzij in Nederland, hetzij bij plaatsing of uitzending in het buitenland – kunnen dat alleen via de eigen personeelsdienst bewerkstelligen.

De hoofdredacteur

In de afgelopen jaren mocht ik, waar nodig, een beroep doen op mevrouw M. de Nijs-van Leeuwen.

Haar eerdere ervaring als bureauredacteur van ons tijdschrift was daarbij van grote waarde.

De bureauredactie is nu versterkt. Ik dank haar voor alle steun.

De hoofdredacteur